

पद्मश्री जयमाला शिलेदार यांच्या जन्मशताब्दी
वर्षानिमित्त सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित
करण्यास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ८२२६/प्र.क्र. १८(ई.नं.१५४०८२४)/सां.का.४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ०३ फेब्रुवारी, २०२६

वाचा :- सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.सां.का.सं./
७८७, दिनांक २४ डिसेंबर, २०२५

प्रस्तावना :-

पद्मश्री जयमालाबाई शिलेदार या मराठी संगीत रंगभूमीचे वैभव आहेत. संगीत रंगभूमीची परंपरा जतन करणे आणि त्याच वेळी नाविन्याचा शोध घेत राहणे असा त्यांचा जीवनप्रवास आहे. अनेक वर्षे नायिकेच्या भूमिका साकारून आपल्या संगीताभिनयाने त्यांनी रसिकांच्या मनात मानाचे स्थान मिळविले. हे सगळे करीत असतानाच त्यांनी संगीत नाटकाचा वसा पुढील पिढीकडे पोहोचविण्यासाठी अमाप कष्ट घेतले. आजपर्यंत ही रंगभूमी टिकवून ठेवण्यात अतिशय मोलाचा वाटा त्यांनी उचलला. मराठी रंगभूमी या संस्थेतर्फे संगीत रंगभूमीला पुन्हा जीवदान देणाऱ्या शिलेदारांनी चित्रपट, दूरचित्रवाणी आणि त्यानंतर आलेल्या असंख्य नव्या आकर्षणांच्या मोहजालातही संगीत नाटक रसरशीतपणे जिवंत ठेवले. त्यांचे कुटुंबिय कीर्ती शिलेदार, दीप्ती भोगले आणि त्यांचे पती यांचे कार्य नवी जिद्द निर्माण करणारे आहे. नव्या नाटकांची निर्मिती करत असताना परंपरेने आलेल्या नाटकांना नवा रंग देण्यासाठी हे सारे कुटुंब आयुष्यभर झटले. नाटकांनी तेव्हाचे कलाजीवन समृद्ध केले होते. जयमालाबाईंनी ही समृद्धी आणखी वाढवली आणि आपल्या कलागुणांनी तिला स्वराभिनयाच्या दागिन्यांनी नखशिखान्त मढवले. जयमाला बाईंनी जयपुर घराण्याचे शिक्षण पंडिता मोगुबाई कुर्डीकर आणि मोहनराव पालेकर यांच्याकडून घेतले.

दि. २१ ऑगस्ट, २०२५ पासून जयमाला शिलेदार यांचे जन्मशताब्दी वर्ष सुरु झाले आहे. यानिमित्ताने त्यांच्या सांगितिक जीवन कार्यावर आधारीत शास्त्रीय संगीत, नाट्यसंगीत, भजन, अभंग, नृत्य, नाट्य, चित्र, संगीत नाटकांवर आधारीत गायन, वादन, निवेदन आणि नाट्यप्रवेश इ. सामावेश असलेला दोन दिवसांचा महोत्सव आयोजित करण्याबाबत प्रस्तावित करण्यात येत आहे. सदरचा महोत्सव पुणे येथे आयोजित करण्यास मान्यता देण्याची विनंती संचालनालयाने त्यांच्या उक्त पत्रान्वये केली होती. तरी, सदर कार्यक्रम आयोजित करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

पुणे येथे पद्मश्री जयमालाबाई शिलेदार यांच्या जन्मशताब्दीवर्षानिमित्त त्यांच्या स्मृतींना उजाळा देणाऱ्या कार्यक्रमांबरोबरच संगीत रंगभूमीला उज्ज्वल परंपरेचे दर्शन घडवणाऱ्या कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यास व त्यावरील खर्च रक्कम रुपये १५,००,०००/- (अक्षरी रुपये पंधरा लक्ष फक्त) इतक्या रकमेस या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. सदर खर्च लेखाशिर्ष मागणी क्र. झेडडी-२, २२०५ कला व संस्कृती, पंचवार्षिक योजना अंतर्गत योजना, राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (०२), राज्य, नृत्य, नाट्य, तमाशा व संगीत महोत्सव (२२०५ १५०७)-५० इतर खर्च (कार्यक्रम) या लेखाशिर्षाखाली सन २०२४-२५ या वर्षासाठी मंजूर असलेल्या आर्थिक तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

०३. यासाठी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांना नियंत्रण अधिकारी तसेच लेखाधिकारी, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०४. सदर खर्च वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/विनिमय, भाग २, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-३, अ.क्र. ४ परिच्छेद क्र. २७ (२) (अ) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त अधिकारानुसार मंजूर करण्यात येत आहे.

०५. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन करताना स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वजनिक निवडणूका- २०२५ आदर्श आचारसंहितेचा भंग होणार नाही याची सर्व जबाबदारी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांची राहिल.

०६. सदर कार्यक्रमासाठी वितरीत करण्यात आलेल्या निधीच्या विनियोगानंतर संचालकांनी एक महिन्याच्या आत कार्यक्रम खर्चाच्या सविस्तर तपशीलाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.

०७. सदर प्रकरणी वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५ मधील सर्व परिच्छेद परीशिष्टातील अटीनुसार कार्यवाही करण्याची जबाबदारी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांची राहिल.

०८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२६०२०३१४५२५३४७२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बाळासाहेब ईश्वर सावंत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १ मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २ सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ३ उप सचिव (सां.का.४) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४ संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, जुने सचिवालय इमारत, पहिला मजला, एम. जी. रोड, मुंबई.
- ५ कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

- ६ महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - १, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ७ महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - १, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ८ महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - २, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
- ९ महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - २, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
- १० अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- ११ निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १२ निवड नस्ती, सां.का.४